

Kaubanduserialade riikliku õppekava integratsioon koolielus

Heldi Kikas

Haridusest...

H. Taba (1902 - 1967)

Igasugune haridus on dünaamiline ja õppekava kujutab endast teatavat sotsiaalset kokkulepet.

Aga:

Õppekava peegeldab eile sündinud kokkuleppeid ja valmistab elama homses ühiskonnas.

Mõttekaart

- Riikliku õppekavaga seonduvad mõisted ja tegevused täna on:

Riiklike õppekavade ajalugu

1991-1994

- Kultuuri - ja Haridusministeerium, Riigi Kooliamet
- 1993(5) - DEVS projekt
- Ametite kirjeldused Erialade kaardistamine. Arusaamad õppekavast

1995-2000

- 1995(6) - esimesed RÕK-i projektid erialati
- 1995(9) - õpetajate koolitused (välisprojektid)
- 1995(7) - PHARE projekt 13 eriala õppekava, õpetajate koolitamine
- 1998 Kutseõppeasutuse seadus; Riiklikud õppekavad valdkonniti ISCED 97 alusel
- 1998 - esimesed kutsestandardid, KTK kutsereformi grupp
- 1998 – esimesed valdkonna RÕK-id kutsestandardite alusel
- Selguvad vajadused keda koolitada. Koostöö tööandjatega tiheneb
- Aktiivne õpetajate koolitamine, välisprojektid. Riiklikud lõpueksamid. Õppematerjalide koostamine

Riiklike õppekavade ajalugu(2)

2001-2004

- 2001(2) - 14 valdkonna RÕK-i projekti
- 2001 Kutsehariduse arengukava
- 2001 SA Kutsekoda
- 2003(4)- KÕA projekti ettevalmistus
- RÕK-ide katsetamine. Õpetajate koolitamine. Esimesed lõpueksami ja kutseeksami ühitamised

2005-2008

- 2005(8) - ESF projekt "Kutseõppeasutuste õppekavade arendus"
- 2005 -2008 arengukava
- 2006 - Kutseharidusstandard
- 2007
- Kirjeldati 132 eriala sisud
- Ühtseid nõudeid kutseõppele. Koostatud riiklikud moodulõppekavad (19) Õpetajate koolitused. Lõpueksamite ja kutseeksamite jätkuv ühitamine

Õppekava olemuslikkus

- **“ratsionaal-lineaarne”** –(insenerimudel) kõik on õppekavas fikseeritud st. kindlad ülesanded kindla aja jooksul /Ralph W.Tyleri mudel/
- **“arutlev”** –(poliitikumudel) õppekavas fikseeritud kohaldatakse vastavalt vajadusele, põhineb laiaulatuslikel uurimustel ja kokkulepetel /Decker-Walkeri mudel/
- **“artistlik”** –(kunstnikumudel) õpetaja otsustab, mida ja millal õpetad, lähtub konkreetsest olukorrast, puudub ajalimiit /Elliot W.Eisner mudel/

Õiguslikud alused, nõuded

Kutseõppeasutuse seadus

Kutseharidusstandard

Kutsestandardid

Riiklik õppekava

7

Kutseharidusstandard

- Alusdokument kutseõppe korraldamisele ... (ühtsete nõuete kogum kutse- ja erialasele õppele põhihariduse baasil, keskhariduse baasil, koolikohustuse ea ületanud põhihariduseta isikutele ning põhikoolis ja gümnaasiumis toimuvale kutseõppele)
- Kutseharidusstandardis (KHS) täpsustatakse Kutseõppeasutuse seaduses (KÕS) määratletud uued kutseõppeliigid
- VV määruse vastu võtnud 6.apr.2006

Riiklik õppekava

- määrab kindlaks kutse- ja erialase õppe
 - eesmärgid ja ülesanded
 - õpingute alustamise ja lõpetamise nõuded
 - kohustusliku sisu - õppekava moodulid ja nende mahu koos lühikirjeldustega
 - moodulite valiku võimalused ja tingimused
 - spetsialiseerumisvõimalused
 - kohandamise võimalused erinevatele kutseõppeliikidele
- RÕK-i koostamisel on jaotuse aluseks õppekavarühmad ISCED 97 järgi

Kutseõppe liigid ja vormid

Koolis võib toimuda (liigid):

- 1) kutsealane eelkoolitus
- 2) kutseõpe põhikoolis ja gümnaasiumis
- 3) kutseõpe koolikohustuse ea ületanud põhihariduseta isikutele
- 4) kutseõpe põhihariduse baasil
- 5) kutsekeskharidusõpe
- 6) kutseõpe keskhariduse baasil
- 7) rakenduskõrgharidusõpe
- 8) täiskasvanute tööalane koolitus

Koolipõhine õppevorm

praktika moodustab kuni pool kutseõppe kogumahust

Töökohapõhine õppevorm

praktika moodustab vähemalt kaks kolmandikku kutseõppe kogumahust

Kooli õppekava

Kooli õppekava on vastava kutse- või erialaga seotud õpingute alusdokument, mille koostamisel on lähtutud **kutseharidusstandardis** ja vastavas **riiklikus õppekavas** toodud nõuetest ning mis lisaks riiklikus õppekavas sätestatule **määrab ära ka valikainete loetelu koos mahu ja sisu lühikirjeldustega ning valikainete valiku võimalused ja tingimused.**

Kutseõppeasutuse seadus

11

Kooli õppekava

Kooli õppekava on kutseõppe alusdokument. Kool koostab õppekava **iga kutse- või eriala** kohta, eraldi **iga kutseõppeliigi jaoks**

Kutseharidusstandard

12

Kooli õppekava koostamine

Didaktilise süsteemi komponendid

I SISULIK-TAOTLUSLIK

Milleks õpetada?

eesmärgid, ülesanded

Mida õpetada?

sisu, maht, struktuur

13

Kooli õppekava koostamine

Didaktilise süsteemi komponendid

II SUBJEKTI ARVESTAV

Kes õpib?

õppijate ealisus, erivajadused...

Kes õpetab?

õpetaja kompetentsusmudel...

14

Kooli õppekava koostamine

Didaktilise süsteemi komponendid

III PROTSESSUAALNE

Kuidas õpetada?

vormid, meetodid ...

Millises järjekorras õpetada?

etapid, didaktiline seostatus..

15

Kooli õppekava koostamine

Didaktilise süsteemi komponendid

IV MATERIAAL-TINGIMUSLIK

Millega õpetada?

Millistes tingimustes?

16

Küsimused

- Keda vaja koolitada?
- Milliste oskustega?
- Mida on vaja õpetada?
- Kuidas õpetada?
- Õpetajate puudus, vähesed teadmised
- Tööandjate vähene huvi, nõrk koostöö
- Õppematerjalide puudus
- Milliseid RÕK-e koostada?

Kooli õppekava registreerimine

Õppekava registreeritakse Haridus- ja Teadusministeeriumis vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud korrale.

Kutseõppeasutuse seadus

Kooli õppekava

- Kelle jaoks? - õppija, õpetaja, lapsevanema, partneri, maakonna, riigi
- Miks? – võimaldada isiksuse arengut, erialaste ühtsete teadmiste, oskuste, hoiakute kujundamist, võimalust liikuda haridusteel ja tööturul (karjäär)
- Mida? – omandades laiapõhjalised üldoskused, kutsealased põhioskused, spetsialiseerumise võimalused, arendades isiksuse omadusi
- Kuidas? – Teoreetilise ja praktilise õppega kombineerides –praktiline töö õppekeskkonnas ja töökeskkonnas-praktika

Kelle küsimus

- Milleks õpetada? - eesmärgid, ülesanded
Mida õpetada? - sisu, maht, struktuur, õpitulemused
Kes õpib? - õppijate vanus, erivajadused ...
Kes õpetab? - õpetaja valmisolek
Kuidas õpetada? - vormid, meetodid ...
Millises järjekorras õpetada? - etapid, didaktiline seostatus...
Millega ja millistes tingimustes õpetada?
Kuidas ja mida hinnata?

Mooduli õppe-eesmärgid

Moodul peab kaasa aitama õppija teoreetiliste, praktiliste ja sotsiaalkultuuriliste valmisolekute, sealhulgas isikuomaduste arendamisele kutseoskuskõuetes nõutud tasemele.

21

Täiendav info:

- <http://www.ekk.edu.ee/valdkonnad/kutseharidus/riiklike-oppekavade-arendus>
koostas Sirje Rekkor
- <http://www.ekk.edu.ee/valdkonnad/kutseharidus/praktika>

Infoallikad

- **Kutsekoja koduleht** <http://www.kutsekoda.ee/>
 - Kutsestandardid
 - Kutse omistamise materjalid
- **HTM koduleht** <http://www.hm.ee/>
 - Kutseharidusega seotud seadusandlus
 - Õpetajale
 - Täienduskoolitused

Infoallikad(2)

- SA Innove **koduleht** <http://www.innove.ee/>
 - Riiklikud õppekavad
 - Moodulite sisud
 - Õppematerjalide kaardistused
 - Koolitusmaterjalid
 - E-kalender
 - Abistavad materjalid (hindamine, ECVET)
- **Kaupmeesteliidu koduleht** <http://www.kaupmeesteliit.ee>
 - Kutse omistamine, erialane info
- **Repositoorium** <http://www.e-ope.ee/repositoorium>

